

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ВПЛИВУ ПРОЦЕСІВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ІННОВАЦІЙНОГО КЛАСТЕРУ

Мехович С.А. Кузьминський К.М.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

У науковій літературі існує кілька ключових підходів до аналізу економічних наслідків впливу діджиталізації на виробничий потенціал підприємств. Вони базуються на таких теоретичних засадах.

1. Системний підхід - розглядає підприємство як сукупність взаємопов'язаних елементів (людські ресурси, технології, організаційна структура, виробнича інфраструктура). Діджиталізація впливає на кожен з цих компонентів, змінюючи загальну продуктивність системи.

2. Інституційний підхід - акцентує увагу на трансформації норм, правил та форм взаємодії між учасниками інноваційного кластеру в умовах діджиталізації. Виробничий потенціал трактується як результат взаємодії між підприємствами, державними структурами, науковими установами.

3. Ресурсно-компетентнісний підхід - визначає виробничий потенціал як сукупність матеріальних, людських та інтелектуальних ресурсів, а діджиталізація розглядається як фактор, що підвищує ефективність використання цих ресурсів через автоматизацію, аналітику даних, штучний інтелект.

4. Еволюційно-інноваційний підхід - враховує динамічний характер змін, спричинених цифровими технологіями, де інновації стають каталізатором розвитку виробничих потужностей.

Новизна теоретичних підходів, що пропонуються, полягає у комплексному аналізі взаємозв'язків. У науковій літературі діджиталізацію розглядають здебільшого через призму технологічного оновлення та трансформації бізнес-процесів. У нашому підході вона розглядається як системний чинник трансформації виробничого потенціалу, що охоплює технічну модернізацію, організаційно-управлінські зміни, людський капітал, зміну структури витрат та моделей створення доданої вартості і, головне, зосереджує фокус на кластерній моделі. Аналіз економічних наслідків діджиталізації у середовищі інноваційного кластеру, де підприємства мають горизонтальні й вертикальні зв'язки - це ще недостатньо досліджений аспект. Кластери мають синергію, і ефект діджиталізації тут може бути мультиплікативним. Теоретичні підходи до визначення економічних наслідків впливу процесів діджиталізації на трансформацію виробничого потенціалу виробничого кластеру фокусуються на формуванні нових теоретико-методологічних підходів, що пропонується, включають форсайт-методи, використання штучного інтелекту, цифрових KPI, та моделей прогнозування ефективності трансформацій на основі Big Data-те, що раніше не входило у традиційні економічні теорії виробництва.